

EUDR – czym jest i jak przebiega implementacja

Krzysztof Cibor, Greenpeace Polska

Czym jest EUDR

Rozporządzenie UE w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów reguluje zasady dotyczące **bydła, kakao, kawy, oleju palmowego, kauczuku, soi i drewna**, oraz szeregu produktów pochodnych, **sprzedawanych** w UE, **produkowanych** tutaj lub **importowanych** do państw UE.

Produkty te muszą:

- być zgodne ze standardem “deforestation-free”
- być zgodne z prawodawstwem państwa, w którym powstają
- posiadać wystawione przez podmiot oświadczenie o dołożeniu należytej staranności

Jak ma działać EU DR

Aby spełnić wymogi prawa, firmy muszą **przeprowadzić procedurę należytej staranności** w odniesieniu do uwzględnionych w EUDR produktów, które sprzedają w UE lub eksportują z UE. Jeśli nie można na podstawie tej procedury stwierdzić, że ryzyko niezgodności danego produktu z wymogiem „deforestation-free” i legalności jest co najwyżej znikome, produkt nie może zostać importowany do UE, sprzedawany w UE ani z niej eksportowany.

Dla produktów, które spełniają wymogi w rejestrze **składane jest odpowiednie oświadczenie**, które zawiera szereg danych pozwalających prześledzić drogę produktu, aż do miejsca, w którym został on pozyskany.

EUDR wymaga też od państw członkowskich, aby za pośrednictwem "właściwych organów" nakładały **skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary** na firmy łamiące prawo.

Co oznacza “deforestation-free”?

- **Bydło, kakao, kawa, olej palmowy, kauczuk, soja lub drewno** (lub produkty pochodne) nie pochodzą z terenów, które zostały wylesione **po 31 grudnia 2020 r.**
- **Drewno** lub produkty pochodne nie zostały pozyskane z lasu, który uległ degradacji po 31 grudnia 2020 r.

Wylesianie i degradacja lasu

Wylesianie oznacza przekształcenie lasu w użytki rolnicze, niezależnie od tego, czy jest to spowodowane działalnością człowieka, czy nie

Degradacja lasu oznacza zmiany strukturalne w pokrywie leśnej, w wyniku których lasy pierwotne lub lasy naturalnie odnawiające się zostają przekształcone w plantacje lub “inne tereny zalesione” albo lasy pierwotne zostają przekształcone w lasy sadzone

Implementacja

Od dnia wejścia w życie 29 czerwca 2023 r. EUDR nakłada obowiązki na państwa członkowskie i Komisję.

Państwa członkowskie muszą w ciągu 18 miesięcy dostosować swoje systemy prawne do wymagań regulacji. Obejmuje to utworzenie i upoważnienie właściwych organów oraz przyjęcie przepisów dotyczących kar.

Komisja powinna przygotować benchmarking krajowy, utworzy rejestr oświadczeń i rozpocznie współpracę z państwami trzecimi.

18 miesięcy od wejścia w życie EUDR zacznie obowiązywać **podmioty**, które zajmują się eksportem, importem i produkcją produktów. Małe i mikroprzedsiębiorstwa skorzystają z dodatkowego 6-miesięcznego okresu przejściowego.

Polska (i inne kraje członkowskie) muszą:

- Wyznaczyć „właściwy organ” odpowiedzialny za wdrożenie i egzekwowanie EUDR w Polsce. Organ ten musi posiadać „odpowiednie uprawnienia, niezależność funkcjonalną oraz zasoby” niezbędne do prawidłowego wykonywania swoich funkcji.
- Ustanowić „skuteczne, proporcjonalne i odstraszające” kary.
- Wdrożyć procedury administracyjne i sądowe, które umożliwią ściganie naruszeń EUDR, gwarantują prawo osób fizycznych i prawnych do zgłaszania „uzasadnionych zastrzeżeń”.
- Opracować plan kontroli oraz monitorować rynek w celu wykrycia wszelkich potencjalnych przypadków obchodzenia EUDR.
- Wprowadzić procedury umożliwiające koordynację między właściwymi organami i organami celnymi na swoim terytorium i w innych państwach członkowskich oraz z Komisją.

Przegląd/rewizja EUDR

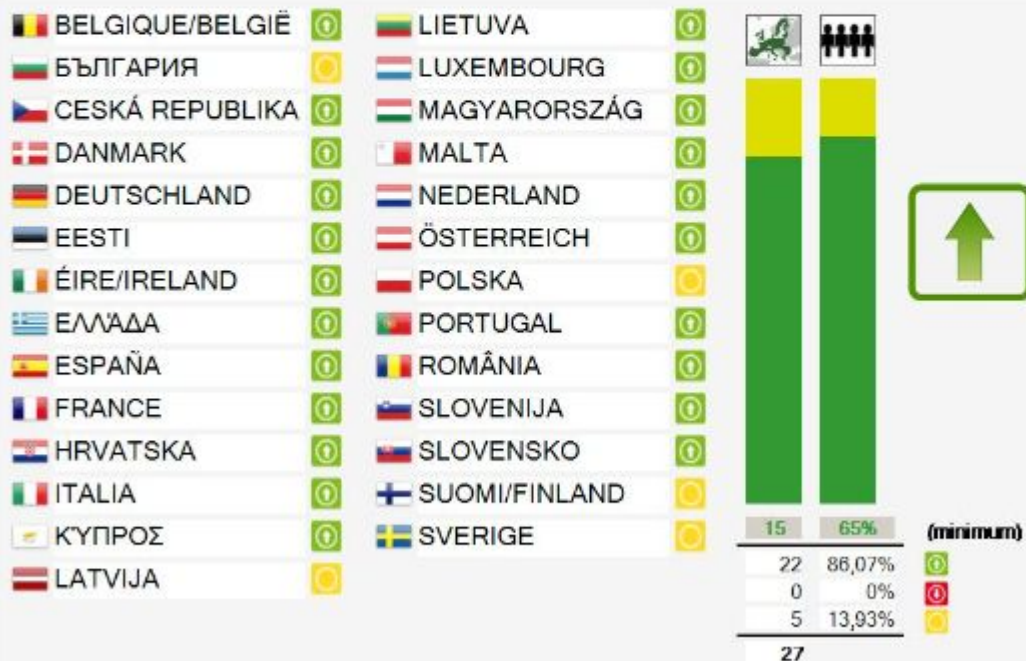
- W ciągu roku KE przedstawi ocenę skutków wraz z ew. wnioskiem o rozszerzenie EUDR na inne tereny zalesione.
- W ciągu dwóch lat KE
 - przedstawi ocenę skutków wraz z ew. wnioskiem o rozszerzenia EUDR na inne ekosystemy naturalne
 - przedstawi ocenę potrzeby i wykonalności rozszerzenia zakresu na dalsze towary (np. kukurydzę, orzechy).
 - oceni czy zmienić listę produktów wymienionych w załączniku.
 - oceni czy włączać instytucje finansowe w zakres EUDR.
- W ciągu pięciu lat (i co pięć lat później) KE przeprowadzi ogólny przegląd EUDR i przedstawi sprawozdania

Voting result

Regulation on the making available on the Union market as well as export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation

16/05/2023

Opór

Austria, Finlandia, Włochy, Polska, Słowacja, Słowenia i Szwecja (marzec 2023) - osłabić

Malezja - skarga do WTO

Indonezja - skarga do WTO

Indie

Argentyna, Brazylia, Urugwaj, Paragwaj, Chile, Boliwia - zawiesić

USA - opóźnić

Niemcy - opóźnić